

Dnr Af-2017/0034 4143

Datum: 2017-10-04

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Avsändarens referens: Ju2017/04519-1

Remissyttrande: Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41)

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen anser att ett stärkt meddelarskydd bör gälla för anställda i verksamheter som levererar upphandlade arbetsförmedlingstjänster¹ till Arbetsförmedlingen. Frågan behöver dock utredas vidare. Den utredning som genomförts är inte tillräckligt omfattande och bygger i vissa delar på en begränsad bild av vad myndigheten upphandlar och hur leverantörsstocken ser ut.

Avsnitt 6.2.3 Inga ytterligare verksamheter föreslås bli omfattade av lagens tillämpningsområde

Allmänna synpunkter

Arbetsförmedlingen upphandlar externa tjänster för närmare 6 miljarder kronor per år. Ur ett samhällsperspektiv är det därför av stor vikt att insynen i hur medlen används är god.

Leverantörsstockens sammansättning

Enligt utredningen (s. 123) består marknaden i huvudsak av många mindre aktörer. Detta är visserligen korrekt så till vida att antalet små leverantörer är större än antalet stora leverantörer, men eftersom ett begränsat antal leverantörer står för en mycket stor del av marknaden ger uttalandet en felaktig bild. Påståendet kan även ifrågasättas mot bakgrund av vad som anges under avsnitt 5.7., nämligen att de

¹ Begreppet upphandlade arbetsförmedlingstjänster omfattar den arbetsmarknadspolitiska verksamhet som myndigheten upphandlar: arbetsmarknadsutbildning, förberedande utbildning, validering och kompletterande arbetsförmedlingstjänster.

leverantörer som används mest till övervägande del är stora bolag med flera hundra anställda (s. 95).

Varje år gör Arbetsförmedlingen en nivåindelning av leverantörerna baserad på utbetald ersättning från myndigheten föregående tolv månader. Av den nivåindelning som gäller för år 2017² framgår att de 15 största leverantörerna står för 74 % av utbetalda medel och att de 28 största leverantörerna står för 85 % av utbetalda medel. De 15 största leverantörerna tillhör, med något enstaka undantag, de leverantörer som även var störst i den nivåindelning som gjordes för år 2016. Arbetsförmedlingen har alltså en förhållandevis stabil stock av leverantörer som står för större delen av leveransen. Det totala antalet leverantörer, där flera av de mindre leverantörerna endast hanterar ett fåtal deltagare och/eller levererar specifik utbildningstjänst, är därmed mindre intressant.

Som Arbetsförmedlingen påtalade vid remittering av SOU 2013:79 kan antalet leverantörer dessutom variera över tid. På senare tid har antalet leverantörer varit förhållandevis stabilt och långt från tidigare nivåer då antalet var uppemot 1 000. Myndigheten strävar efter att attrahera stabila leverantörer som långsiktigt har förmåga och kapacitet att bedriva verksamhet med hög kvalitet. Samtidigt har myndigheten inom de avtal som tecknats enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) inte möjlighet att begränsa antalet leverantörer.

Verksamheten bedrivs inte huvudsakligen i projektform

I utredningen anges (s. 123) att verksamheten huvudsakligen bedrivs i projektform. Det stämmer inte, och är inte heller något som anges under avsnitt 5.7, där verksamheten med kompletterande aktörer beskrivs.

Vidare anges i utredningen (s. 95) att upphandlingsavtalen som regel löper mellan två och fyra år. Det stämmer för de avtal som är upphandlade enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling. En del av Arbetsförmedlingens upphandlade verksamhet hanteras dock enligt LOV, bl.a. Stöd och matchning, vilket är den största tjänsten sett till antalet deltagare. Antalet deltagare uppgår till 20–25 000 per månad. Dessa avtal löper över längre tid. Även inom Stöd och matchning står ett begränsat antal leverantörer för en stor del av verksamheten.

Övrigt

Ett av skälen som förts fram mot att införa ett stärkt meddelarskydd för kompletterande aktörer är att den skada som inskränkningar i lojalitetsplikten kan medföra riskerar att bli stor. Utredningen har dock inte närmare förklarat varför skadan skulle riskera att bli stor just inom dessa verksamheter.

² Baserad på utbetald ersättning 2015-08–2016-07.

Utredningen har vidare pekat på utmaningar att avgränsa kompletterande aktörers verksamhet som är offentligt finansierad. Arbetsförmedlingen instämmer i den bedömningen och föreslår därför att frågan analyseras och utreds vidare.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar
överdirektör

Tobias Rydin
verksjurist

Beslut i ärendet har fattats av överdirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av verksjurist Tobias Rydin. I den slutliga handläggningen av ärendet har direktören för Förvaltningsavdelningen Anders Persson och chefsjuristen Anna Middelman deltagit.

